

Η ΑΓΙΑ ΜΑΤΡΩΝΑ Η ΧΙΟΠΟΛΙΤΙΔΑ Η ασκητικώς διαλάμπασα θαυματουργός αγία της Χίου

Στη σημερινή υλιστική και τεχνοκρατική εποχή των πολλών και ποικίλων ελλειμμάτων, όπου ο σύγχρονος άνθρωπος αναζητά ολοένα και περισσότερο την ψυχική και πνευματική του ολοκλήρωση, η Ορθόδοξη Εκκλησία μας προβάλλει αγιασμένες μορφές, οι οποίες διακρίθηκαν για τον πνευματικό τους αγώνα και την ασκητική τους ζωή. Ανάμεσα σ' αυτές εξέχουσα θέση κατέχει η θαυματουργός και τιμώμενη στις 20 Οκτωβρίου Αγία Ματρώνα η Χιοπολίτιδα, η οποία γεννήθηκε, διέλαμψε ασκητικώς και εκοιμήθη στο μυροβόλο και αγιοτόκο νησί της Χίου. Παράλληλα αναδείχθηκε σύμβολο του χιακού γυναικείου μοναχισμού, που με τον ενάρετο βίο και την ασκητική της πολιτεία διδάσκει και παραδειγματίζει τον πνευματικά αλλοτριωμένο άνθρωπο του 21^{ου} αιώνα.

Η Αγία Ματρώνα γεννήθηκε περί τα τέλη του 14^{ου} αιώνα στη Βολισσό της Χίου, η οποία βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του νησιού. Οι γονείς της, που ονομάζονταν Λέων και Άννα, ήταν πλούσιοι και θεοσεβείς και είχαν άλλα έξι κορίτσια, από τα οποία η Μαρία, που ήταν η μετέπειτα μετονομασθείσα Ματρώνα, ήταν η μικρότερη ηλικιακά. Από πολύ νωρίς έδειξε ιδιαίτερη κλίση στη μοναχική ζωή και όταν οι γονείς της αποφάσισαν να την παντρεύσουν, εκείνη δεν έδωσε τη συγκατάθεσή της, αλλά πυρπολούμενη από τον θείο έρωτα, εγκατέλειψε κρυφά τους γονείς και τις αδελφές της και κατέφυγε σε βουνό έξω από το χωριό Κατάβαση. Εκεί δημιούργησε το πρώτο της ασκητήριο και επιδόθηκε με ιδιαίτερη θέρμη στην άσκηση, την προσευχή και τη νηστεία. Στο μεταξύ οι γονείς της άρχισαν να την αναζητούν και όταν τη βρήκαν, την παρακάλεσαν να επιστρέψει στο σπίτι. Εκείνη επέστρεψε στην πατρική οικία υπακούοντας στο πρόσταγμα των γονέων της, αλλά αρνιόνταν να παντρευτεί. Βλέποντας οι γονείς την αμετάβλητη στάση της και τη σταθερή επιμονή και επιδίωξή της να αφιερωθεί στον Θεό, της έδωσαν την άδεια να πορευθεί στη ζωή της, όπως εκείνη θέλει και αρέσκεται. Μάλιστα της διαχώρισαν τη γονική της περιουσία και την άφησαν να τη διαχειρισθεί, όπως εκείνη επιθυμεί. Τότε η Αγία διένειμε την κινητή της περιουσία κατ' εντολήν του Κυρίου σε χήρες, ορφανά και φτωχούς, ενώ άφησε την ακίνητη περιουσία στις αδελφές της για να καλλιεργούν τα κτήματα έως ότου ο Θεός της δείξει τον τρόπο διαχείρισής τους προς ψυχική της ωφέλεια.

Έτσι εγκατέλειψε τη Βολισσό και πήγε στην Κατάβαση, όπου βρισκόταν το πρώτο της ασκητήριο. Εκεί έμεινε τρία χρόνια, επιδιδόμενη αδιαλείπτως στην άσκηση και την προσευχή. Όμως ο Πανάγαθος Θεός την ενέπνευσε και την παρακίνησε να μεταβεί στην πόλη της Χίου, η οποία μέχρι σήμερα αποκαλείται Χώρα, για να διδάξει και να φωτίσει με τον πλούτο των αρετών και με τον ασκητικό της βίο.

Άλλωστε στην περιοχή της πόλεως Χίου υπήρχαν την εποχή εκείνη πολλά γυναικεία μοναστήρια, στα οποία θα μπορούσε να βρει μια ενάρετη γερόντισσα για να καθοδηγηθεί πνευματικά. Ερχόμενη στην πόλη της Χίου βρήκε ένα μικρό μοναστήρι, στο οποίο μόναζαν μια μητέρα με τις δύο θυγατέρες της. Εκεί ζήτησε να μείνει και αφού επέδειξε σεμνότητα, υπακοή και εγκράτεια και δοκιμάσθηκε στον επίπονο αγώνα της ασκήσεως, επιδεικνύοντας έμπρακτα την αρετή της ταπεινοφροσύνης, εκάρη μοναχή και έλαβε το όνομα Ματρώνα. Όσο περνούσε ο καιρός, προόδευε στην αρετή και την πνευματική ζωή, γεγονός που διέδωσε τη φήμη της σε όλη τη Χίο σε τέτοιο βαθμό, ώστε παρακίνησε πολλές χριστιανές να έρθουν κοντά της για να ωφεληθούν πνευματικά και στη συνέχεια να γίνουν μοναχές.

Όμως ο μικρός ναός του μοναστηριού με το αυξανόμενο πλήθος που συνέρρεε, άρχισε να μην επαρκεί για να καλύψει τις πνευματικές ανάγκες των πιστών. Γι' αυτό και η Ματρώνα απευθύνθηκε στη Γερόντισσά της και της ζήτησε να επεκταθεί ο ναός και να ανεγερθούν και μερικά κελιά. Η Γερόντισσα συμφώνησε, αλλά έπρεπε να εξοικονομηθούν χρήματα, τα οποία όμως δεν διέθετε. Η Ματρώνα όμως την καθυσύχασε, λέγοντάς της ότι διαθέτει ακίνητη περιουσία στη Βολισσό, την οποία και θα διαθέσει για τα έξοδα της ανοικοδόμησης. Έτσι αφού πήρε τη σχετική άδεια, πούλησε όλα τα κτήματα και από τα έσοδα έκτισε ένα λουτρό για να κάνουν μπάνιο οι ξένοι και οι φτωχοί, στη συνέχεια δε ανοικοδόμησε τον ναό. Όμως ο διάβολος θέλησε να την παρασύρει στα τεχνάσματά του και προσπάθησε να την παγιδεύσει στο αμάρτημα της φιλαργυρίας και της υπερηφάνειας. Μόλις οι εργάτες άρχισαν να σκάβουν στα θεμέλια, βρέθηκε ξαφνικά ένας μεγάλος θησαυρός. Τότε η Αγία Ματρώνα γονάτισε και παρακάλεσε τον Κύριο να αποκαλύψει, εάν ο θησαυρός έχει αποσταλεί από Εκείνον. Στην περίπτωση όμως που ο θησαυρός είναι αποτέλεσμα δαιμονικής ενέργειας, να εξαφανισθεί. Τότε όλοι οι παρόντες είδαν τον περίφημο αυτό θησαυρό να μετατρέπεται σε σβησμένα κάρβουνα. Τα παράδοξο αυτό θαύμα ενίσχυσε την πίστη και τον ενθουσιασμό των εργατών, οι οποίοι συνέχισαν το έργο τους με ακόμη μεγαλύτερη προθυμία.

Μόλις τελείωσε ο ναός, ο οποίος ήταν αφιερωμένος στον Άγιο μεγαλομάρτυρα Αρτέμιο, εγκατέλειψε τον πρόσκαιρο κόσμο η Γερόντισσα της μονής. Τότε οι υπόλοιπες μοναχές παρακάλεσαν θερμά τη Ματρώνα να αναλάβει την ηγουμενία και έτσι η Αγία εξελέγη ηγουμένη της μονής, η οποία προσφωνείτο με το όνομα «Κυρά», όπως άλλωστε συνηθιζόταν να προσφωνείται η ηγουμένη στα γυναικεία μοναστήρια της Χίου. Γι' αυτό και η Αγία Ματρώνα η Χιοπολίτιδα αποκαλείται μέχρι σήμερα Αγία Κυρά ή Αγία Κιουρά, αφού και τα δύο ονόματά της, τόσο το κοσμικό Μαρία όσο και το μοναχικό Ματρώνα φανερώνουν ότι ήταν Κυρία, διότι δεν κυρίευσε μόνο τα πάθη και το κοσμικό φρόνημα, αλλά κατενίκησε και τον ίδιο

τον θάνατο με τη δύναμη της προσευχής της, όπως αποδεικνύεται από το ακόλουθο θαύμα.

Κατά την εποχή που η Χίος είχε καταληφθεί από τους Γενουάτες, ήρθε στο νησί ένα βάρβαρο έθνος από τη Δύση, το οποίο επιδόθηκε με μανία σε καταστροφές και λεηλασίες. Κάποια μέρα εισέβαλαν στο μοναστήρι, όπου ήταν ηγουμένη η Αγία Ματρώνα, και ένας από τους επιδρομείς που ήταν ο πιο ανήθικος και αδιάντροπος, άρπαξε μια μοναχή για να τη βιάσει. Τότε η Αγία Ματρώνα προσευχήθηκε στον Θεό και αμέσως ο βάρβαρος έπεσε κάτω νεκρός. Κατόπιν πλησίασε τον νεκρό και αφού επέδειξε ευσπλαχνία και επικαλέσθηκε το όνομα του Παντοδυνάμου Θεού, ο Οποίος έχει την εξουσία της ζωής και του θανάτου, ο νεκρός εγέρθη. Αφού τον ανέστησε, γεγονός που εξέπληξε τους ιδόντες και ακούσαντες το θαύμα, ενουθέτησε πνευματικά τόσο αυτόν όσο και τους υπόλοιπους. Μετά από αυτό οι βάρβαροι εγκατέλειψαν έντρομοι το μοναστήρι και δεν τόλμησαν να εισβάλουν ξανά στη μονή, έγιναν δε πιο ήρεμοι και φιλόανθρωποι στη συμπεριφορά τους.

Ήρθε όμως κάποια στιγμή και το πλήρωμα του χρόνου, και ο Θεός την κάλεσε κοντά Του, αφού της αποκάλυψε το μακάριο τέλος της πριν από επτά ημέρες. Προσκάλεσε τότε τις αδελφές και υποτακτικές της και αφού τις συμβούλεψε πνευματικά και τις συγχώρησε και μετέλαβε των Αχράντων Μυστηρίων, παρέδωσε την αγία της ψυχή στον Ουράνιο Νυμφίο, τον Οποίο τόσο πολύ αγάπησε και υπηρέτησε. Ενταφιάσθηκε στον ιερό ναό, τον οποίο έκτισε η ίδια, η δε οσιακή της Κοίμηση έλαβε χώρα στις 20 Οκτωβρίου, ημέρα της εορτής του Αγίου μεγαλομάρτυρος Αρτεμίου, κατά το έτος 1462. Το έτος όμως της Κοιμήσεώς της αμφισβητείται από τους μελετητές, αφού η ακολουθία της βρίσκεται σε Κώδικα της Λαύρας από το έτος 1456, ο δε συγγραφέας το εγκώμιο και την ακολουθία της Νείλος έγινε μητροπολίτης Ρόδου το 1357.

Θαυμαστός ο Θεός εν τοις αγίοις Αυτού και πλουσιοπάροχα αντάμειψε την Αγία Ματρώνα δοξάζοντάς την μετά θάνατον, αφού ανέδειξε τα ιερά της λείψανα και τον ιερόν της ναό «πηγὴν θαυμάτων αένναον και ιατρείον άμισθον παντός πάθους και πάσης ασθενείας». Αναρίθμητα είναι τα θαύματα, τα οποία έχει επιτελέσει η Αγία Ματρώνα η Χιοπολίτιδα με τη χάρη του Θεού και αποδέκτες της θαυματουργικής της χάριτος υπήρξαν όχι μόνο χριστιανοί, αλλά ακόμη και Αγαρηνοί και Φράγκοι. Όπως εξιστορεί ο Όσιος Νικηφόρος ο Χίος (1750 -1821) παράλυτοι, τυφλοί, κωφοί, κουτσοί, μουγγοί, δαιμονισμένοι και πάσχοντες από ανίατες ασθένειες βρήκαν τη θεραπεία τους χάρη στη θαυματουργική δύναμη της Αγίας Ματρώνας και των ιερών και χαριτόβρυτων λειψάνων της. Μάλιστα μετά το θαύμα της θεραπείας ενός παράλυτου Αγαρηνού από τη Μαγνησία της Ανατολής, ο οποίος είδε στον ύπνο του τη θαυματουργό Αγία Ματρώνα, η οποία και του

αποκατάστησε την υγεία του, διαδόθηκε η θαυματουργική φήμη της στην περιοχή της Μαγνησίας και σε ολόκληρο το νησί της Χίου και πλήθος χριστιανών άρχισε να συρρέει για να προσκυνήσει τον τάφο της. Όμως ο διαρκώς αυξανόμενος αριθμός των πιστών δημιούργησε την ανάγκη επέκτασης του ναού. Κατά τη διάρκεια όμως που έσκαβαν στον τάφο της Αγίας, βρέθηκε κατά θεία οικονομία η ιερά και σεβάσμια κάρα της και μια άρρητη ευωδία πλημμύρισε τον χώρο. Μόλις βρέθηκε η τιμία κάρα της Αγίας, ένας παράλυτος και μια κωφάλαλη θεραπεύτηκαν. Το ιστορικό γεγονός της ευρέσεως της τιμίας κάρας της Αγίας, για το οποίο ο Γενοβέζος κυβερνήτης της Χίου έδωσε έγγραφη μαρτυρία, εορτάζεται κατ' έτος στις 15 Ιουλίου.

Ο χώρος της ιεράς μονής της Αγίας Ματρώνας στην πόλη της Χίου, όπου βρισκόταν και ο τάφος της, αποτελούσε μέχρι τον Απρίλιο του 1822 λαοφιλές προσκύνημα, στο οποίο προσέρχονταν εκατοντάδες χριστιανοί και μεταξύ αυτών και πολλοί ασθενείς που ανέμεναν τη θαυματουργική επέμβαση της Αγίας. Στη μονή είχαν λειτουργήσει πολλές φορές τόσο ο Άγιος Μακάριος ο Νοταράς Αρχιεπίσκοπος Κορίνθου, ο οποίος κοιμήθη στη Χίο στις 17 Απριλίου 1805 όσο και ο Όσιος Νικηφόρος ο Χίος, ο οποίος κοιμήθη στο μυροβόλο νησί την 1 Μαΐου 1821. Μάλιστα με προτροπή του Αγίου Μακαρίου Κορίνθου εποίησε ο Όσιος Νικηφόρος Χαιρετισμούς και Παρακλητικό Κανόνα προς τιμήν της θαυματουργού Αγίας και επιμελήθηκε τον βίο της από τα βυζαντινά χειρόγραφα. Τον Απρίλιο του 1822 οι Τούρκοι λεηλάτησαν τη μονή, έβαλαν φωτιά και κατέστρεψαν τόσο τον ιερό ναό όσο και τον τάφο της Αγίας Ματρώνας. Από το 1912 μέχρι και το 1970 υπήρχε στο χώρο της καταστραφείσης ιεράς μονής ιερό προσκυνητάριο προς τιμήν της Αγίας, ενώ το 1970 ανεγέρθηκε νέος ιερός ναός επ' ονόματί της, ο οποίος ακολουθεί το πατριό εορτολόγιο και υπάγεται στην Εκκλησία των Γ.Ο.Χ. Ελλάδος (Παλαισημερολογιτών). Με τη λεηλασία και την καταστροφή της ιεράς μονής της Αγίας Ματρώνας αρπάχθηκαν και τα ιερά της λείψανα, τα οποία αργότερα βρέθηκαν στην Προύσα της Ανατολής μαζί με κώδικες και δυσκοπώτηρα της μονής. Η χριστιανή σκλάβα του Πασά της Προύσας κατόρθωσε και πήρε στην κατοχή της τα ιερά λείψανα και κειμήλια και τα διέσωσε από την καταστροφική μανία του Πασά, ο οποίος ήθελε να τα κάψει. Η σκλάβα τα παρέδωσε στην ιερά μονή Ζωγράφου του Αγίου Όρους, όπου μέχρι σήμερα φυλάσσονται σε ιερά λειψανοθήκη η τιμία κάρα και τμήματα των ιερών λειψάνων της, ενώ στην ιερά μονή Διονυσίου του Αγίου Όρους φυλάσσεται το δεξιό χέρι της, καθώς και το χειρόγραφο ψαλτήριο της Αγίας, αλλά και δυσκοπώτηρα και χειρόγραφοι βυζαντινοί κώδικες από την καταστραφείσα το 1822 ιερά μονή της Αγίας στην πόλη της Χίου. Τεμάχιο ιερού λειψάνου της φυλάσσεται και στην ιερά μονή Αγίου Νικολάου Ημεροβιγλίου Σαντορίνης.

Βορειοανατολικά του χωριού Μέσα Δίδυμα της Χίου βρίσκεται κτισμένη η ιερά μονή της Αγίας Ματρώνας Χαλάνδρων. Η μονή ανεγέρθηκε κατόπιν θαυματουργικής υπόδειξης της ίδιας της Αγίας, η οποία παρουσιάστηκε στον ύπνο ενός πλούσιου Χίου άρχοντα, του Ροΐδη, ο οποίος ήθελε να κτίσει στην τοποθεσία αυτή έναν πύργο για να παραθερίζει με την οικογένειά του και να επιδίδεται στο αγαπημένο του κυνήγι. Αλλά η Αγία Ματρώνα παρουσιάστηκε στους εργάτες που έκτιζαν τον πύργο και τους είπε ότι ο πύργος θα πρέπει να γίνει μοναστήρι. Οι εργάτες δεν έδωσαν σημασία, αλλά η Αγία παρουσιάστηκε δύο φορές στον ύπνο του άρχοντα Ροΐδη και του είπε επιτακτικά ότι ο πύργος θα γίνει μοναστήρι και μάλιστα τη δεύτερη φορά του είπε ότι εάν δεν γίνει η μονή, θα υποστεί μεγάλο κακό η οικογένειά του. Ο Ροΐδης πείσθηκε ότι θα πρέπει να κτίσει μοναστήρι, αφού η Αγία παρουσιάστηκε και πάλι στον ύπνο του και του παρήγγειλε να αφιερώσει τη μονή στην Αγία Ματρώνα τη Χιοπολίτιδα. Επ' ονόματι της Αγίας Ματρώνας τιμάται ο ενοριακός ναός του χωριού Κατάβαση της Χίου, ο οποίος κτίστηκε το 1862, ενώ στον χώρο που ασκήτευσε η Αγία κτίστηκε ο πρώτος ιερός ναός της στην περιοχή της Κατάβασης. Επίσης επ' ονόματι της Αγίας είναι αφιερωμένος ναός στην περιοχή Γιαλούρικα της πόλεως Χίου και στην περιοχή Ρουχουνιώτισσα του χωριού Καταρράκτης, αλλά και το δεξιό κλίτος του Ιερού Μητροπολιτικού Ναού των Αγίων Μηνά, Βίκτωρος και Βικεντίου στην πόλη της Χίου, στον οποίο φυλάσσεται εξαιρετικής τέχνης φορητή εικόνα της Αγίας. Εξωκκλήσια προς τιμήν της υπάρχουν στα χωριά της Χίου Παρπαριά, Κουρούνια και Άγιο Γάλας, ενώ ναός της υπάρχει και στο γειτονικό νησί των Ψαρών, ο οποίος ανεγέρθηκε το 1735, οι δε κάτοικοί του την ευλαβούνται ιδιαίτερα.

Η Αγία Ματρώνα η Χιοπολίτιδα είναι ιδιαίτερα λαοφιλής σε πολλά νησιά του Αιγαίου και οι κάτοικοί τους τρέφουν ξεχωριστή ευλάβεια στο πρόσωπό της. Έτσι στη Σάμο και την Ικαρία η θαυματουργός Αγία τιμάται και γεραίρεται ιδιαίτερα, αφού και τα δύο ακριτικά αιγαιοπελαγίτικα νησιά κοσμούνται συνολικά από δέκα ιερούς ναούς προς τιμήν της. Η λατρευτική τιμή της Αγίας Ματρώνας της Χιοπολίτιδος στη Σάμο και την Ικαρία έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και σημαντικές ιστορικές προεκτάσεις. Μετά την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως το 1453 οι Σάμιοι ακολουθώντας τους Γενουάτες, που είχαν καταλάβει το νησί, αναγκάζονται να καταφύγουν στη Χίο εξαιτίας των πειρατικών επιδρομών. Έτσι το 1475 η Σάμος υποτάσσεται στους Τούρκους και εγκαταλείπεται για εκατό περίπου χρόνια. Ο επαναποικισμός της Σάμου πραγματοποιείται το 1572 και ύστερα από τα προνόμια που παραχωρεί στο νησί ο Σουλτάνος Σουλεϊμάν, εγκαθίστανται μόνο χριστιανικοί πληθυσμοί. Την εποχή αυτή οι λεγόμενοι Χιοσάμιοι, δηλαδή οι σαμιακής καταγωγής διαμένοντες στη Χίο, επιστρέφουν στη Σάμο και φέρνουν μαζί τους εικόνες της Αγίας Ματρώνας. Μ' αυτόν τον τρόπο καθιερώνεται στο νησί η λατρευτική της τιμή και ανεγείρονται ιεροί ναοί επ' ονόματί της στο Άνω Βαθύ,

όπου φυλάσσεται παλαιά θαυματουργή εικόνα της Αγίας, στο Νέο Καρλόβασι, όπου ο ναός ανεγέρθηκε το 1845 και κοσμεύεται με θαυμάσιο ξυλόγλυπτο τέμπλο, στους Μυτιληνιούς, όπου η ευλάβεια των κατοίκων προς την Αγία είναι αξιομνημόνευτη, στο Παλαιοχώρι Κάμπου Βουρλιωτών, όπου ο ναός μνημονεύεται σε σιγίλλιο του Πατριάρχου Κυρίλλου του έτους 1745 και στολίζεται με αξιόλογες τοιχογραφίες λαϊκής τεχνοτροπίας και στα Κουμέικα. Επίσης η Αγία Ματρώνα τιμάται στη Σάμο με κλίτος επ' ονόματί της στους ιερούς ναούς Προφήτου Ηλίου Μαραθοκάμπου, Αγίου Δημητρίου Υδρούσας και Αγίας Άννης Χώρας, ενώ σε αρκετούς ναούς του νησιού υπάρχουν φορητές εικόνες της (Άγιος Νικόλαος Όρμου Καρλοβάσου, Άγιος Σπυρίδων Βαθέος, Κοίμηση Θεοτόκου Χώρας, Κοίμηση Θεοτόκου Μυτιληνίων, Μεταμόρφωση Σωτήρος Πυθαγορείου). Αλλά και στην Ικαρία μετά την άλωση της Κωνσταντινουπόλεως το 1453 οι Ιουστινιάνοι της Γένουας και πιο συγκεκριμένα η οικογένεια των Αραγκίων διατήρησαν την κυριαρχία του νησιού μέχρι το 1481 πληρώνοντας στους Τούρκους φόρο υποτέλειας. Βλέποντας όμως τη δύναμη των Τούρκων να αυξάνεται απειλητικά, εγκατέλειψαν την Ικαρία και παίρνοντας μαζί τους και κατοίκους του νησιού, κατέφυγαν στη Χίο. Επιστρέφοντας αργότερα οι Ικάριοι στο νησί τους, καθιέρωσαν τη λατρευτική τιμή της Αγίας Ματρώνας και ανήγειραν ναούς επ' ονόματί της στα χωριά Περδίκι (1887), Οξέ, Μάραθο, Δάφνη και Βρακάδες.

Η Αγία Ματρώνα απολαμβάνει ιδιαίτερη τιμή και στην Άνδρο, όπου στους κατοίκους του νησιού είναι περισσότερο γνωστή με την προσωνυμία «Αγία Τσουρά», η οποία είναι παραφθορά από το «Αγία Κυρά ή Κιουρά». Στο όμορφο αυτό κυκλαδίτικο νησί οκτώ ιεροί ναοί (εξωκκλήσια) φέρουν το όνομά της και βρίσκονται στα χωριά Μπατσί, Μεσαθούρι, Κατάκοιλο, Στενιές, Αποίκια (πλησίον της ιεράς μονής Αγίας Ειρήνης), Επισκοπεϊό, Αϊπάτια και Σάσα. Η Αγία Ματρώνα τιμάται επίσης πανηγυρικά και στον γνωστό ως «Αγία Τσουρά» ιστορικό ιερό ναό της Παναγίας Παλατιανής στη Χώρα της Άνδρου, στον οποίο φυλάσσεται παλαιά φορητή εικόνα της Αγίας. Επίσης ναοί αφιερωμένοι στην Αγία Ματρώνα τη Χιοπολίτιδα υπάρχουν στη Χώρα της Πάτμου, στο Παρθέني της Λέρου, στο χωριό Φοινικιά της Σαντορίνης, όπου ο ναός ανεγέρθηκε το 1859 και τελείται στις 20 Οκτωβρίου ένα από τα ωραιότερα πανηγύρια του νησιού, στα χωριά Φαλατάδος και Μαρλάς της Τήνου, στη Χώρα της Κιμώλου, στην Αίγινα στην περιοχή του χωριού Άγιοι Ασώματοι, ενώ στην Ύδρα ιδρύθηκε το 1865 από τον ιερομόναχο Χρύσανθο Καραντζά η ιερά μονή της Αγίας Ματρώνας της Χιοπολίτιδος, στην οποία φυλάσσεται ωραιότατη φορητή εικόνα της Αγίας.

Στο χωριό Λυθρί της Μικράς Ασίας, το οποίο βρίσκεται απέναντι από τη Χίο, υπήρχε παλαιός ιερός ναός της Αγίας, όπου φυλασσόταν και η θαυματουργή εικόνα της πολιούχου και εφόρου του Λυθρίου Αγίας Ματρώνας. Ο ιστορικός αυτός

ναός είναι πλέον ερειπωμένος και μετά τη μικρασιατική καταστροφή οι πρόσφυγες από το Λυθρί εγκαταστάθηκαν στην περιοχή της Νέας Ερυθραίας Αττικής και μετέφεραν στη νέα τους πατρίδα την τιμή της Αγίας Ματρώνας. Έτσι έφεραν μαζί τους και την παλαιά θαυματουργή εικόνα της Αγίας, έδωσαν το όνομά της σε παρακείμενο από τον ιερό ναό της Ευαγγελιστρίας δρόμο της Νέας Ερυθραίας και το 1968 ίδρυσαν σύλλογο για την ανέγερση ιερού ναού επ' ονόματι της προστάτιδος των Λυθριανών Αγίας Ματρώνας. Το 1991 κτίσθηκε ο νέος ιερός ναός της Αγίας, ο οποίος έκτοτε αποτελεί και αυτόνομη ενορία. Η θαυματουργός Αγία της Χίου τιμάται με κλίτος επ' ονόματί της και στον ιερό ενοριακό ναό της Αγίας Μαρκέλλης στη συνοικία του Βοτανικού των Αθηνών, όπου φυλάσσεται και τμήμα του ιερού λειψάνου της.

Η θαυματουργός Αγία Ματρώνα η Χιοπολίτιδα, η οποία διέλαμψε θεοπρεπώς ως «ευωδία Χριστού» στη μυροβόλο νήσο Χίο, προβάλλει στους σημερινούς χαλεπούς καιρούς μας ως ολόλαμπρο παράδειγμα εναρέτου βίου, ταπεινοφροσύνης, εγκράτειας και ασκήσεως, διδάσκοντας και παραδειγματίζοντας όλους μας με τη χριστομίμητη πολιτεία της. Ας επικαλεστούμε τις πρεσβείες της και για τη δική μας πνευματική ανάβαση και σωτηρία.

Αριστείδης Γ. Θεοδωρόπουλος
Εκπαιδευτικός

Βιβλιογραφία

- * Θεοδωροπούλου Αριστείδου Γ., Η Αγία Ματρώνα και η τιμή της στη Σάμο και την Ικαρία, Περιοδικό «Μεταμόρφωσις», Τεύχος 94, Οκτώβριος 2003.
- * Κουκιάρη Σίλα, Αρχιμανδρίτου, Βίος και Ακολουθία Αγίας Ματρώνας της Χιοπολίτιδος, Αθήνα 2007.
- * Στρογγυλού Ιωακείμ, Αρχιμανδρίτου, Η Αγία Ματρώνα της Χίου, Ιερουσαλήμ χ.χ.
- * Χαλκιά - Στεφάνου Πόπης, Τα μοναστήρια της Χίου, Εκδόσεις Επτάλοφος, Αθήνα χ.χ.